

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2018-155

7.3.2018

SpareBank 1 Forsikring AS (Liv)

Livsforsikring/uføredkninger/pensjon

Kollektiv uføredkning - karensklausul – ukjent med symptomer? – fal. § 19-10.

Forsikrede var medlem av en kollektiv forsikringsordning fra 1.3.08 og ble sykmeldt fra 18.11.08. Tvist om selskapet kunne avslå krav om uføredkning med henvisning til karensklausul inntatt i forsikringsbeviset. Sekretariatet avgjorde saken i medhold av delegert myndighet og la til grunn at forsikrede før inntreden i ordningen hadde betydelige psykiske problemer og at han også må ha vært kjent med symptomene på lidelsene. Nemnda kunne ikke se at det materiale som ble fremlagt fra forsikrede ved krav om nemndsbehandling, brakte saken i en annen stilling. Nemnda var enig i sekretariatets redegjørelse og selskapet ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (f. 1980) ble medlem av en kollektiv uføredkning 1.3.08, og har siden 19.2.10 hatt en fortsettelsesforsikring.

Forsikrede orienterte 11.8.15 selskapet om at han ble langtidssykemeldt 18.11.08, og etter hvert hadde gått over på andre ytelser fra Nav. Han hadde en 32 % stilling som sjåfør. Sykmeldinger fra denne tiden viser psykisk relaterte lidelser (depresjon).

I brev til Nav 18.11.12 skrev kommunelegen at forsikrede hadde begynt å studere på heltid, og hadde mistet arbeidsavklaringspengene. Forsikrede var henvist til behandling og utredning for psykiske problemer.

I legeerklæring ved arbeidsuførhet til Nav, 19.2.15, er hoveddiagnosen "*Personlighetsforstyr tvangspreget*", og bidiagnosen "*Tvangslidelse INA*". Det heter videre:

Pasienten har en omfattende og langvarig sykdomshistorikk knyttet til sin tvangslidelse og personlighetsforstyrrelse.

Pasienten angir debut av symptomer i 16-17-årsalder.

Sammenfatningen er basert på tidligere epikriser fra psykiatrien.

Pasienten ble henvist for behandling ved T DPS 15.09.99, fra psykolog B, fylkessykehuset i K. Han hadde da fått diagnosen F42.2 (tvangslidelse), og det ble bedt om et kognitivt behandlingsopplegg. Det ble da samtidig påpekt en tvangspreget personlighetstype. Pasienten mottok behandling, kognitiv terapi med eksponeringstrening fra 29.09.99 til 09.06.00. Pasienten avsluttet behandlingen da han flyttet tilbake til hjemkommunen.

Ny henvisning fra lege A i S 30.09.03, henvises med diagnose Tvangsnevrose. Pasienten tas på nytt inn i behandling fra januar -04 kognitiv terapi med eksponeringstrening. Han har også gått til behandling hos psykologspesialist V, ved L DPS og O DPS. Det ble jobbet mye med hans angst og tvangsplager, og herunder eksponering og responsprevensjon. Han hadde også en innleggelse ved O Hospital høsten 2010.

Rehenvist til T DPS november i 2010. Innlagt kortvarig grunnet akutt krise ved døgnavdeling på T DPS 2011. Høsten 2011 ble han så henvist til spesialpost 4 ved Ø, St. Olavs hospital (OCD-team). Fra november

2012 til juni -14 poliklinisk oppfølging ved L DPS, vurdert til å tilfredstille diagnosene F42.0 OCD med hovedsakelig tvangstanker, samt F60.5 Tvangspreget personlighetsforstyrrelse.

Pasienten har altså vært igjennom en rekke behandlingsforløp i psykisk helsevern og har i de aller fleste tilfeller ikke kunnet nyttegjøre seg av behandlingen. Det er også forsøkt medikamentell behandling uten optimal effekt.

Nav innvilget 70 % uføretrygd 21.9.15, med uføretidspunkt 1.9.99.

Forsikrede fremmet krav under forsikringen 11.8.15. Selskapet avslo kravet.

Opprinnelig ble saken klaget til Finansklagenemnda i april 2016. Sekretariatet kom da til at selskapet kunne avslå kravet pga. karensklausulen. Forsikrede innhentet ny legeuttalelse. I denne, datert 26.7.17, heter det at forsikredes personlighetsforstyrrelse kan vanskeliggjøre innsikt i egen psykiatrisk lidelse, noe som gjenspeiles i tidligere epikriser fra spesialisthelsetjenesten. Selskapet fastholdt avslaget.

Forsikrede har i hovedtrekk anført at han har hatt forsikringen i en årrekke, men var ikke blitt gjort kjent med karensklausulen. Det avgjørende tidspunktet for vurderingen må uansett være tidspunktet for Navs vedtak om uføretrygd i 2015. Før 2013 var han verken kjent med at han hadde så omfattende lidelser, eller at de kunne medføre at han ble ufør. Legeuttalelsen av 26.7.17 bekrefter at han ikke har hatt tilstrekkelig selvinnsikt til å forstå dette.

Selskapet har i hovedtrekk anført at forsikrede ved innmeldelsen må antas å ha kjent til de lidelsene som senere resulterte i uførhet. Det fremgår av den medisinske dokumentasjonen at forsikrede har slitt med tvangs- og angstlidelser siden slutten av 1990-tallet. Uførheten inntraff under den opprinnelige avtalen, og den avtalen regulerer forholdet. Selskapet har vedlagt mal for premievarsel med karensbestemmelse og en informasjonsfolder.

Sekretariatets avgjørelse:

Sekretariatet avgjorde saken 20.12.17 i medhold av delegert avgjørelsesmyndighet, jf. lov om godkjenning av klageorganer for forbrukersaker § 22, jf. pkt. 11 i saksbehandlingsreglene. Forsikrede fikk ikke medhold i klagen.

Sekretariatet viste til sekretariatets vurdering i brev datert 3.11.16, og la til grunn at forsikrede i en årrekke før inntreden i ordningen i 2008 hadde hatt betydelige psykiske problemer. Videre at forsikrede da må ha vært kjent med ett eller flere av symptomene på disse lidelsene. Sekretariatet la til grunn at årsaken til uførheten som startet 18.8.08, var de samme lidelsene, eller en videreutvikling av disse. Selskapet kunne da gjøre karensklausulen gjeldende og avslå kravet. Sekretariatet viste til Rt. 2008 s. 720 og uttalelse 2014-462, FSN-6407 og FSN-4198.

Forsikrede klaget avgjørelsen til nemnda 10.1.18.

Forsikrede har sendt en ny spesialisterklæring datert 10.1.18 fra psykologene A. og B., sykmeldinger for perioden 28.11.08 til 28.10.09, samt legeerklæring datert 19.2.15. Etter sekretariatets syn gir disse ikke grunnlag for en endret vurdering/konklusjon i saken.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

I forsikringsbeviset av 1.5.08, er det følgende klausul (karensklausul) tatt inn med fet skrift på s. 4:

Karens – begrensninger i selskapets ansvar

Selskapet svarer ikke for arbeidsuførhet som inntreffer innen to år fra det tidspunkt medlemmet omfattes av uføreforsikringen og som skyldes sykdom, lyte eller men som den forsikrede hadde på inntredelsestidspunktet, og som det må antas at vedkommende kjente til. ...

Nemnda kan ikke se at det materiale som er lagt frem i anledning klagen til nemnda over sekretariatets avgjørelse, bringer saken i noen annen stilling. Nemnda er enstemmig enig i sekretariatets avgjørelse.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Selskapet gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Hege Opheim (nøytralt oppnevnt medlem), Gro Farestvedt (selskapsrepresentant), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant), Paal Bjønness (forbrukerrepresentant) og Ingebjørg Kiil (forbrukerrepresentant).